

Nr 78.

Av herr **Bengtsson** i Norup m. fl., om anslag för bidrag till svenska landskommunernas förbunds verksamhet.

I skrivelse den 20 november 1921 gjorde landskommunernas förbund framställning till Kungl. Maj:t om anvisande av ett årligt anslag till förbundet mot redovisningsskyldighet i vederbörlig ordning. Med anledning därav föreslogs i statsverkspropositionen till 1923 års riksdag, att såsom bidrag till förbundet för budgetåret 1923—1924 skulle anvisas ett extra anslag av 3 000 kronor. Finansministern uttalade till statsrådsprotokollet, som motivering för anslaget, att det kunde antagas, att förbundets verksamhet skulle på åtskilliga sätt komma staten och dess verksamhet till godo. Redan hade också förbundet i flera fall direkt anlåtats av statsmyndigheten vid beredning av kommunala ärenden, och finansministern förutsatte, att möjligheten att i dylika frågor inhämta förbundets mening alltjämt skulle stå öppen. Riksdagen beviljade det nämnda beloppet.

I statsverkspropositionen till 1924 års riksdag föreslogs även såsom bidrag till landskommunernas förbund ett extra anslag för budgetåret 1924—1925, men med ett till 2 000 kronor sänkt belopp. Sänkningen motiverades med att inskränkningar ansetts oundgängliga med avseende å vissa jämförliga anslag. Riksdagen antog förslaget. Och för de följande budgetåren till och med det för 1930—1931 utgick enahanda anslag å 2 000 kronor. För budgetåret 1931—1932 föreslog Kungl. Maj:t en fördubbling av anslaget, således 4 000 kronor, »med hänsyn till den för det allmänna gagneliga verksamhet, som förbundet utövar», såsom finansministern yttrade till statsrådsprotokollet. Förbundets styrelse hade i skrivelse den 30 juli 1930 hemställt om ett anslag å 5 000 kronor med hänvisning till att dess verksamhet stegrats i avsevärd grad. Framför allt hade de uppgifter, som för statsmakterna torde vara av det största värdet — besvarande av till förbundet remitterade ärenden och utövande av upplysningsverksamhet för det kommunala arbetet — tagit allt större omfattning, vilket nödvändiggjort anställning av flera tjänstemän å förbundets byrå och utökning av dennas lokaler. Riksdagen beviljade i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag ett extra anslag å 4 000 kronor. Men redan för nästa budgetår, 1932—1933, nedsattes på Kungl. Maj:ts förslag anslaget till 2 000 kronor, detta närmast med anledning av ett utlåtande av statens organisationsnämnd, vilken haft till uppdrag att utreda möjligheterna till indragningar och beskrningar av statens bidrag till olika ej direkt statliga eller kommunala uppgifter. Med hänvisning till de ekonomiskt tryckta tiderna avstyrkte organisationsnämnden sådana anslag, som icke framstode såsom nödvändiga, och till den kategorien ansåg

organisationsnämnden anslaget till landskommunernas förbund höra. Samtidigt betonade emellertid nämnden, att det vore otvivelaktigt, att landskommunernas förbunds verksamhet vore av allmänt gagnelig natur, och att särskilt förbundets upplysningsverksamhet i kommunalpolitiska ting berörde ett område, som med senare års utomordentligt stegrade anspråk på kommunal verksamhet av olika slag och den komplicerade lagstiftning i hithörande frågor, som samtidigt ägt rum, erhållit en alltmer ökad betydelse.

För budgetåret 1933—1934 och de följande åren har Kungl. Maj:t icke framställt förslag om anslag till förbundet med hänsyn till angelägenheten att under de ekonomiskt tryckta tiderna begränsa statsutgifterna. Icke heller i årets statsverksproposition har något förslag om anslag till förbundet framlagts, ehuru den ekonomiska och statsfinansiella situationen väsentligt ändrats. Landskommunernas förbund har emellertid i skrivelse den 15 november 1935 anhållit om anslag för nästkommande budgetår och därvid framhållit bl. a., att den begränsning av statens utgifter till endast sådana, som kunna sägas vara absolut nödvändiga, under senaste år icke behövt upprätthållas i all sin stränghet, utan hade anslag i viss utsträckning beviljats även för sådana ändamål, som, om också icke absolut nödvändiga, likväl måste anses vara av statsgagnelig natur.

Att landskommunernas förbunds verksamhet är av sådan art, är otvivelaktigt och har ju från alla håll erkänts. Det synes oss då vara skäligt och billigt, att staten nu, då dess finansiella ställning åter medger det, ger uttryck för sitt erkännande genom beviljande av ett anslag såsom bidrag till förbundets verksamhet. Detta är så mycket mera motiverat som en icke obetydlig del av kostnaderna för förbundets verksamhet förändras av dess statliga uppgifter, främst av arbetet med besvarandet av de remisser av olika art och omfattning, som av statsmyndigheten överlämnas till förbundet och som under förra året uppgick till icke mindre än 35 stycken. En del av dessa remisser avser utlåtanden över förslag till nya lagar och författningar, andra åter avse yttranden över kommuners anhållan om rätt att upptaga lån o. s. v. För att lösa dessa uppgifter har förbundet måst anställa en talrikare tjänstepersonal än som eljest varit nödvändigt och styrelsen har måst sammanträda mycket oftare än som eljest varit erforderligt, vilket allt medfört ej obetydligt ökade kostnader. Att staten genom ett anslag bidrar till täckande av någon liten del av dessa kostnader, synes icke vara något oskäligt krav; det är icke tal om att staten helt skulle täcka nämnda kostnader.

Vidare förtjänar erinras om att landskommunernas förbunds upplysningsverksamhet i allt som rör det kommunala livet och arbetet år för år stegrats i omfattning, delvis i följd av att nya lagar och författningar på området tätt följa varandra, vilket ger de kommunala förtroendemännen anledning att i ökad utsträckning söka upplysningar och råd hos förbundet.

Och då staten lämnar betydande finansiellt stöd åt åtskillig annan upplysningsverksamhet på skilda områden, synes det stå i god överensstämmelse därmed, att staten lämnade sitt stöd och uppmuntran även åt här ifrågasvarande form av upplysningsverksamhet.

Till slut anse vi det vara av vikt att framhålla, att ett statsanslag såsom bidrag till förbundets verksamhet även har betydelse ur den synpunkten, att därmed för alla blir uppenbart, att statsmakterna uppskatta och värdera förbundets verksamhet, vilket uppenbarligen för detsamma skulle vara till gagn.

Med hänvisning till vad ovan anförts få vi hemställa,

att riksdagen måtte såsom bidrag till svenska landskommunernas förbunds verksamhet under år 1936 å riksstaten för budgetåret 1936—1937 anvisa ett extra anslag av 4 000 kronor.

Stockholm den 16 januari 1936.

Sv. Bengtsson,
Norup.

Ludwig Brännström
i Skellefteå.

Victor J. Mattsson.

